

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Glegyák Jenő ügyvéd által képviselt felperesnek, a dr. Magyar György ügyvéd által képviselt alperes ellen, kártérítés iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2011. január 10. napján meghozott, 64.P.22.026/2010/7. számú ítélete ellen, az alperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperes marasztalását 12.000.000 (tizenkétfélmillió) forintra, valamint ebből 10.000.000 (tízmillió) forint után 2005. április 27. napjától, 2.000.000 (kétfélmillió) forint után 2005. október 3. napjától járó késedelmi kamatára, míg az elsőfokú perköltség összegét 615.000 (hatszázötvenöt ezer) forintra leszállítja. Ezt meghaladóan a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 nap alatt 346.000 (háromszáznegyvenhat ezer) forint másodfokú részperköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Sz. Zs. az alperes állandó megbízási jogviszonyban foglalkoztatott függő biztosításközvetítője volt. A felperes **Sz. Zs.** közreműködésével 2005. április 27-én „...” módosított életbiztosítási szerződést kötött az alperessel. A biztosítási szerződés lehetőséget adott a biztosítottnak korlátlan számú, befektetési célú eseti díjfizetés teljesítésére. A felperes és a férje több alkalommal adott át pénzt **Sz. Zs.**-nak az életbiztosítási szerződéshez kapcsolódó befektetés, eseti díjfizetés céljára. **Sz. Zs.** az összegek átvételekor „Értesítő eseti díj fizetéséről” elnevezésű formanyomtatványt töltött ki. A formanyomtatványokon a felperes, illetve a felperes férje olyan tartalmú nyilatkozatot tettek, hogy 2005. április 27-én 5 X 2.000.000, 2005. október 3-án 5 X 1.000.000, 2006. június 1-jén 5.000.000, 2006. október 18-án 5.000.000 forintot átutaltak a nyomtatványokon megjelölt bankszámláról. **Sz. Zs.**

annak az igazolására, hogy 15.000.000 forintot a felperes biztosítási szerződésére hivatkozva átutalt a biztosító számlájára, banki átutalási megbízás másolatokat mutatott fel a felperesnek. Utóbb kiderült, hogy az átutalási megbízás másolatok hamisítottak, **Sz. Zs.** a felperestől átvett pénzt nem továbbította a biztosítóhoz.

A felperes a keresetében 22.000.000 forint tőkének, ebből 10.000.000 forint után 2005. április 27-től, 5.000.000 forint után 2005. október 3-tól, 5.000.000 forint után 2006. június 1-jétől, 2.000.000 forint után 2006. október 18-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatnak, valamint a perrel felmerült költségeinek a megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állította, hogy az életbiztosítási szerződéshez kapcsolódóan, befektetési célból, különböző időpontokban 25.000.000 forintot adott át **Sz. Zs.-nak**, aki abból 3.000.000 forintot visszafizetett. Előadta, hogy **Sz. Zs.** a felperestől átvett pénzt nem továbbította a biztosítóhoz, ezzel kárt okozott. A felperes jogi álláspontja szerint az alperes a 2003. évi LX. törvény 48. § (2) bekezdése, valamint - a biztosító és a biztosításközvetítő közötti állandó megbízási jogviszonyra figyelemmel - a Ptk. 350. § (1) és (2) bekezdése, továbbá 348. § (1) bekezdése alapján felelős az okozott kárért. Utalt arra, hogy az alperes kártérítési felelőssége nem csupán a megbízottja által a megbízás teljesítésével okozott károkra terjed ki, hanem azokra a károkra is, amiket a megbízott a megbízással összefüggésben okozott.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására és a felperes perköltségben marasztalására irányult. Védekezésben vitatta mind a kereset jogalapját, mind annak összegét. Hivatkozott arra, hogy a pénzátadás tényének és az átadott pénz összegének a bizonyítására nem alkalmasak sem az internetről korlátlanul letölthető, sorszámmal el nem látott értesítő formanyomtatványok, sem **Sz. Zs.** közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozata, sem az ellene indult büntetőeljárásban tett vallomása. Rámutatott, hogy a felperes által állított befizetések részben a felperes férje teljesítette, aki nem állt biztosítottként szerződéses kapcsolatban az alperessel. Előadta, hogy a felperes nem a kellő gondossággal járt el, mert az átadott összegekről nem kért sorszámozott nyugtát, nem kért rendszeres elszámolást és kimutatást a befektetett összegekről és annak hozamairól. Nem kifogásolta a felperes azt sem, hogy az első éves kimutatás nem tartalmazta az eseti díjbefizetéseket. Ennek ellenére további összegeket adott át **Sz. Zs.-nak**. Az alperes okfejtése szerint a felperes ezekkel a mulasztásaival megsértette a Ptk. 340. § (1) bekezdésében előírt kárelhárítási kötelezettségét, emiatt az alperes mentesül a kár megtérítése alól.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 22.000.000 forintot, 10.000.000 forintnak 2005. április 27-től, 5.000.000 forintnak 2005. október 3-tól, 5.000.000 forintnak 2006. június 1-jétől, 2.000.000 forintnak 2006. október 18-tól a kifizetés napjáig járó törvényes mértékű késedelmi kamatát, valamint 1.400.000 forint perköltséget. Ítéletének indokolásában úgy foglalt állást, hogy az alperes felelőssége a Ptk. 350. § (1) és (2), valamint a Ptk. 348. § (1) bekezdése alapján fennáll a **Sz. Zs.** által a felperesnek okozott kárért. Kifejtette, hogy a perben nem merült fel olyan adat, amiből arra

lehetne következtetni, hogy a felperesnek fel kellett volna ismernie azt, hogy **Sz. Zs.** nem a megbízási szerződésből eredő kötelezettségei szerint jár el. Ebből az elsőfokú bíróság azt a jogi következtetést vonta le, hogy a felperes terhére nem állapítható meg a kárelhárítási kötelezettség megszegése. Okfejtése szerint az eseti értesítők valóságtól eltérő tartalma sem adhat alapot önmagában a kármegosztásra, mert **Sz. Zs.** átutalási megbízásokkal igazolta, hogy az átvett összegeket továbbította az alpereshez. Emiatt a felperes okkal lehetett abban a hiszemben, hogy a befizetései megérkeztek az alpereshez. Az elsőfokú bíróság az átadott pénz összegét **Sz. Zs.** és **L. I.** tanúvallomása alapján ítélte bizonyítottnak.

Az ítélet ellen, elsődlegesen annak megváltoztatása, a kereset elutasítása és a felperes perköltségben marasztalása, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezése érdekében az alperes terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében tagadta, hogy **Sz. Zs.** jogosult volt eseti díjak átvételére. Rámutatott, hogy a biztosítási feltételek értelmében eseti díj befizetésére csak banki átutalással vagy postai úton volt lehetőség. Ennek ellenére a felperes készpénzben, elismervény vagy más bizonylat nélkül adta át az eseti díjakat. Előadta, hogy a felperes, miután megkapta a 2006-ra vonatkozó elszámolást, ami nem tartalmazta az eseti díjakat, nem vette fel a kapcsolatot az alperessel, hanem további pénzt adott át **Sz. Zs.**-nak. Mindezekre tekintettel fenntartotta azt az álláspontját, hogy a felperes nem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, és megszegte a kárelhárítási kötelezettségét. Ezzel a kárainak a bekövetkezését jelentős részben maga idézte elő. Kifogásolta az elsőfokú bíróságnak az ettől eltérő jogi álláspontját. Az alperes okfejtése szerint jelentőséget kell tulajdonítani annak is, hogy a fizetések egy részét a felperes férje teljesítette, annak ellenére, hogy csak a felperes rendelkezett életbiztosítási szerződéssel, ő azonban nem. Továbbra is vitatta a pénzátadás tényének és az átadott pénz összegének a bizonyítottságát.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a fellebbezés részben megalapozott.

Az ítéltábla maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróságnak az alperes kártérítési felelősségének jogi alapjaira vonatkozó álláspontját, ebben a körben csupán utal az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokaira.

A Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valónak fogadja el.

A perben az alperes tagadásával szemben a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy pénzt adott át **Sz. Zs.**-nak, és a felperest terhelte az átadott pénz összegének a bizonyítása is.

Az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes férjének és **Sz. Zs.**-nak a tanúvallomása alkalmas a pénzátadás tényének és az átadott pénz összegének kétséget kizáró bizonyítására.

A felperes férje és a felperes között a közeli hozzátartozói kapcsolaton kívül házassági vagyoni közösség áll fenn, amire figyelemmel a felperes házastársának nyilvánvaló vagyoni érdeke fűződik a felperes pernyertességéhez. Ezért a felperes férjétől érdektelen tanúvallomás nem volt várható, emiatt a felperes férjének a tanúvallomását a bizonyítékok köréből ki kellett rekeszteni.

Az ítéltábla az előtte folyamatban volt hasonló tárgyú ügyekből hivatalos tudomással rendelkezik arról, hogy **Sz. Zs.** több mint harminc személyt csapott be azzal, hogy az életbiztosítási szerződéshez kapcsolódó eseti díjfizetésre átvett összeget nem továbbította a biztosítóhoz, hanem azt eltérő célra használta fel. **Sz. Zs.** mind a büntetőeljárásban tett vallomásában, mind a perben tett tanúvallomásában, mind a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatában több olyan tényt állított, ami valótlannak bizonyult. Ezek a körülmények nagymértékben kétségessé teszik **Sz. Zs.** szavahihetőségét, és lehetetlenné annak a megállapítását, hogy mely állításai valósak és melyek valótlanak. Ezért **Sz. Zs.** tanúvallomása bizonyítékként nem vehető figyelembe, azt a bizonyítékok köréből szintén ki kellett rekeszteni.

A felperes a pénzátadás tényét és az átadott pénz összegét az „Értesítő eseti díj fizetéséről” elnevezésű formanyomtatványokkal kívánta bizonyítani. Ezek a nyomtatványok nem tartalmazzak pénz átvételét elismerő nyilatkozatot. A nyomtatványokba foglalt nyilatkozat szerint a nyilatkozattevő a nyomtatványon feltüntetett bankszámláról átutalta a szintén a nyomtatványban megjelölt összeget. A felperes elismerte, hogy átutalás nem történt, azt állította, hogy a pénz átadása készpénzben történt. Az alperes a felperes állítását nem vitatta, és előadta, hogy a felperes életbiztosítási szerződéséhez kapcsolódóan eseti díj nem folyt be. A felperes nem vitatta, hogy a formanyomtatványokon megjelölt bankszámla felett nem volt rendelkezési joga. Mindebből az állapítható meg, hogy a formanyomtatványok tartalma valótlán, ezért a pénzátadás tényének és a pénz összegének a bizonyítására a formanyomtatványok nem alkalmasak.

Sz. Zs. hamisított banki átutalási megbízás másolatokkal kívánta igazolni a felperes felé azt, hogy 15.000.000 forintot a felperes életbiztosítási szerződéséhez kapcsolódóan átutalt az alperes bankszámlájára. A pénz továbbutalásának igazolására csak abban az esetben volt szükség, és ebből a célból az átutalási megbízás másolatok hamisítása **Sz. Zs.** részéről csak akkor volt okszerű, ha ezt az összeget a felperestől valóban átvette. A pénz átadásának hiányában annak az igazolása, hogy a pénzt **Sz. Zs.** arra fordította, amire azt a felperes szánta, valamint az igazolás céljából az átutalási megbízás másolatok hamisítása nem volt indokolt. Ebből a körülményből megalapozottan vonható le az a következtetés, hogy a felperes 15.000.000 forintot ténylegesen átadott **Sz. Zs.**-nak. Ezt a pénzt **Sz. Zs.** eltérő célra fordította, mint amire azt a felperes szánta, és ezzel a felperesnek kárt

okozott. A kárt az alperes a megbízottjáért való felelőssége alapján köteles a felperesnek megtéríteni.

Az alperes mind az ellenkérelmében, mind a fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a felperes megsértette a kárelhárítási kötelezettségét, és ezzel a kárát jelentős részben maga okozta.

A Ptk. 340. § (1) bekezdése kimondja, hogy a károsult a kár elhárítása, illetőleg csökkentése érdekében úgy köteles eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amely abból származott, hogy a károsult e kötelezettségének nem tett eleget.

Annak az alapján, hogy **Sz. Zs.** banki átutalási megbízás másolatokat mutatott fel a felperesnek annak az igazolására, hogy a felperestől átvett pénzt átutalta az alperes bankszámlájára, a felperes alapos okkal feltételezhette, hogy **Sz. Zs.** mind a megbízásának, mind a felperes rendelkezésének megfelelően jár el. A felperes megalapozottan lehetett abban a feltevésben, hogy az átadott pénz megérkezett az alpereshez. Abból, hogy **Sz. Zs.** hozamként visszafizette az átvett pénz egy részét, a felperes szintén megalapozottan következtethetett **Sz. Zs.** eljárásának a szabályszerűségére és a pénz alpereshez való megérkezésére. **Sz. Zs.**-nak ezek a magatartásai alkalmasak voltak arra, hogy megerősítsék a felperes **Sz. Zs.** iránti bizalmát, és eloszlassák a felperes esetleges gyanakvását. Mindezek miatt a felperestől nem volt az adott helyzetben elvárható, hogy az átadott pénznek utánajárjon, és ellenőrizze a pénz megérkezését az alpereshez. A felperes nem kért átvételi elismervényt vagy egyéb bizonylatot **Sz. Zs.**-tól a neki átadott pénzről, ezzel saját maga idézte elő azt, hogy a pénz átadásának tényét és az átadott pénz összegét részben nem tudta bizonyítani. Ennek a mulasztásnak a felperesre hátrányos jogi következményeit azonban az ítéletábra nem a kárelhárítási-, kárenyhítési kötelezettség, hanem a bizonyítékok értékelése körében vonta le. Ezért az ítéletábra álláspontja szerint nem állapítható meg a felperes terhére a kármegelőzési-, kárenyhítési kötelezettség felróható megszegése, és ezen az alapon az alperes részben sem mentesülhet a kártérítés teljesítése alól.

A Pp. 3. § (3) bekezdése értelmében a bizonyítás sikertelensége a bizonyításra köteles felet terheli.

A 15.000.000 forintot meghaladó pénz átadását a felperes nem tudta bizonyítani. A bizonyítás sikertelensége a Pp. 3. § (3) bekezdése alapján a felperest terheli, ezért a felperes követelése a 15.000.000 forintot meghaladóan nem megalapozott.

A felperes nem tette vitássá az alperesnek azt az előadását, ami szerint a **Sz. Zs.**-nak átadott összegből 3.000.000 forint megtérült. Ilyen módon a felperes keresete 12.000.000 forint tőke erejéig alapos.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, az alperes marasztalását

12.000.000 forintra, valamint az összegek átadásának időpontjától járó törvényes mértékű késedelmi kamatára szállította le, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét a peres felek részleges pernyertességére tekintettel a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján mérsékelte.

A Fővárosi Ítéltábla a Pp. 239. §-a szerint alkalmazott Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest másodfokú részperköltség megfizetésére.

, 2011. október 7.

. Molnár Ambrus s. k. a tanács elnöke, Dr. Lente Sándor s. k. előadó bíró, Dr. Csóka István s. k. bíró